

[वेळ ३ तास]

[एकूण गुण: १००]

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शिवतात.

प्र १. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या अभ्यासासाठी आवश्यक असलेल्या पुरातत्वीय संदर्भ
साधनांचे महत्व स्पष्ट करा. १०
- (ब) प्राचीन भारताच्या अभ्यासासाठी आवश्यक असलेल्या साहित्यिक साधनांची चर्चा करा. १०
- (क) प्राचीन भारताच्या अभ्यासासाठी आवश्यक असलेल्या परकीय प्रवाशांची प्रवासवर्णने स्पष्ट
करा. १०

प्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा

- (अ) सिंधू संस्कृतीतील सामाजिक व आर्थिक परिस्थितीचे वर्णन करा. १०
- (ब) कांस्ययुगीन संस्कृतीतील राजकीय व धार्मिक परिस्थितीचे वर्णन करा. १०
- (क) सिंधू संस्कृतीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०

प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) वैदिक संस्कृती म्हणजे काय ते सांगून वैदिक वाङ्यावर प्रकाश टाका. १०
- (ब) वैदिक काळातील राजकीय व सामाजिक परिस्थितीचा आढावा घ्या. १०
- (क) उत्तर वैदिक काळातील आर्थिक व धार्मिक परिस्थिती स्पष्ट करा. १०

प्र.४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) इसवी सन पूर्व सहाव्या शतकातील १६ महाजनपदांचा थोडक्यात आढावा घ्या? १०
- (ब) वर्धमान महावीरांच्या शिकवणुकीची चर्चा करा. १०
- (क) अलेक्झांडरच्या आक्रमणाचे थोडक्यात विश्लेषण करा. १०

प्र.५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- (अ) गौतम बुद्धांचे अष्टांग मार्ग १०
- (ब) सिंधू संस्कृतीतील राजकीय जीवन १०
- (क) वैदिक कालखंडातील धार्मिक जीवन १०
- (ड) पर्शियन आक्रमण १०

XXXXXXXXXXXX